

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.

Сенько А.Г.

Необхідність інноваційного розвитку підприємств пред'являє нові вимоги до змісту, організації, формам та методам управлінської діяльності. Це об'єктивно потребує теоретичного аналізу суті та тенденцій розвитку інноваційного потенціалу, з'ясування протиріч, які негативно позначаються не тільки на економічних результатах безпосередніх виробників інноваційного продукту, але і на швидкості інноваційних перетворень.

Необхідна розробка методології формування та використання інноваційного потенціалу промислового підприємства. Дослідження потенціалу підприємства важливо, тому що необхідно знати не тільки загальний стан та загальні закономірності розвитку держави, але й сутність процесів, які протікають безпосередньо на рівні підприємства. Інноваційний потенціал підприємства можна визначити як здатність досягати при існуючих в наявності ресурсах поставлених цілей.

Відсоток підприємств, які запроваджують інновації, нові технології, складає 1-2%, але це скоріше паперові звіти. Ми повинні вийти на такий рівень, щоб кожне підприємство щорічно поновлювало близько 20% свого основного капіталу.

У I кв. 2006 р. інноваційною діяльністю у промисловості займалося 825 підприємств, або 8,5% загальної кількості промислових підприємств. Із них 724 підприємства впроваджували інноваційну продукцію на ринку, обсяг якої становив 4,7 млрд.грн., або 4,8% загального обсягу реалізованої інноваційної продукції. Кількість впроваджених видів інноваційної продукції становила 677 найменувань, із яких кожне третє – нові машини, устаткування, прилади, апарати тощо. Інноваційна активність підприємств варіювала як за видами економічної діяльності, так і за територіальним розташуванням, а також за формами власності підприємств. Так, у Сумській області кількість підприємств, що здійснювали інновації - 11од., обсяг реалізованої інноваційної продукції - 97,2 млн.грн. Питома вага інноваційно активних підприємств становила лише від 2 до 4,8%.

У цілому на інноваційні роботи у I кв. 2006 р. підприємства витратили 1 млрд.грн., із яких підприємства з приватною формою власності-майже 900 млн.грн., з державною - 136,9 млн.грн., з комунальною - 0,8 млн.грн. Понад 50% загального обсягу витрат-витрати акціонерних товариств, 22,8 -закритих акціонерних товариств.

Найбільший обсяг інноваційної продукції реалізовано підприємствами машинобудування - 1,6 млрд.грн.(припадає на підприємства Донецької, Запорізької, Харківської, Дніпропетровської, Луганської областей і м. Києва).

Інноваційно активними підприємствами впроваджено у виробництво 163 нових технологічні процеси, із яких кожен другий - маловідхідний або ресурсозберігальний. Лідери у цьому напрямі інноваційної діяльності-підприємства машинобудування (76 процесів), хімічної та нафтохімічної промисловості (20), харчової промисловості та перероблення сільськогосподарських продуктів (16), металургії та оброблення металу (14 процесів); у регіональному розрізі-підприємства м. Києва (30), Сумської, Харківської (20), Дніпропетровської (13) областей.

Труднощі та протиріччя запровадження інновацій та тривалість повернення вкладених коштів пов'язані з невпевненістю менеджменту в отриманні позитивного результату. Існує також ризик, пов'язаний з технічними труднощами у виконанні інноваційних проєктів, з невизначеністю розмірів необхідних ресурсів, з імовірнісною кон'юктурою ринку, з можливістю суттєвої зміни загальнооекономічного та політичного середовища за період реалізації проєкту.

Сучасний світовий ринок товарів та послуг все більше перетворюється на ринок насамперед інноваційних продуктів, бо новизна стає найважливішою властивістю машин та устаткування, що робить їх конкурентоспроможними. Провідні світові виробники забезпечують лідируючі позиції у виробництві продукції за рахунок використання новітніх розробок найвищого технічного рівня, застосування унікальних технологій та ноу-хау. Розвинені країни розглядають Україну як придаток низько технологічних екологічно небезпечних виробництв і як ринок збуту не надто конкурентоспроможних товарів. Тому, головним є те, щоб Україна не залишалась на узбіччі цивілізаційного розвитку, не була витіснена з найперспективніших та найприбутковіших сфер діяльності.